

درس دوم: یگانگی بی همتا

واژگان مهم درس: توحید و شریک، مراتب توحید (خلوص، باکلیت، وکلیت، ربوبیت)

سوره امام علی (ع):

خدای من ابراهیم عزیز من که بزرگوار باشم و این افتخار من که تو پروردگای منی!
خدای من تو همان گونه ای که من دوست دارم، پس مرا تو من ده تا آن گونه باشم که دوست داری!

موسیر بلیدی

* پیام حدیث:

① عزت کادر بندگی خداست

② رب پروردگاری خدا را افتخاری برای خویش می دانند

③ خداوند از همه نظر کامل و محبوب و دوست داشتنی است

* ارتباط معنای حدیث: درس ۱۱ سال یازدهم: یکی از راه های تقویت عزت، توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی اوست

② نکات مهم صفحه ۱۸:

- مهم ترین اعتقاد دینی «توحید و یکتاپرستی» است

- اسلام دین توحید است

- قرآن کتاب توحید است

- در اسلام بدون اعتقاد به توحید هیچ اعتقادی اعتبار ندارد

- قرآن کریم، اخلاق، احکام و همه اعمال فردی و اجتماعی مومنان را بر مدار توحید قرار دارد

- توحید مانند روحی است در بطنه معارف و احکام دین، و به آن حیات و معنای بخشد

③ در این درس «یگانگی خدا از جهات و مراتب مختلف مورد بررسی قرار می دهد و با طرح پرسش های زیر

ابعاد توحید را مورد بررسی قرار می دهیم:

۱- حقیقت توحید چیست و مراتب آن کدام اند؟

۲- هرگز میان توحید و شرک چیست؟

۳- آیا درخواست از غیر خدا سادی با شرک است؟

الف) با توجه به اهمیت سوره توحید و جایگاه آن در قرآن کریم در آیات سوره تدبر کنید و پیام های آن را بدست آورید

آیه	ترجمه	پیام
قل هو الله احد ①	نگو خداوند بیگانه است	بیانگر اصل توحید و همه برای آن - خداوند همه چیز تکلیفست (ذات ، صفات ، علم و قدرت)
الله الصمد ②	خداوند بی نیاز است	خداوند غنی و بی نیاز است و از هر جهت کامل و بی نیاز است (و همه را در نیازمندند - خداوند کامل - بالذات است و بی نیاز از غیر است -
لم یلد ولم یولد ③	نه زاده و نه زائیده شده است (نه فرزندی دارد و نه از پروردگاری زائیده شده است)	رابط خداوند با موجودات را بطم افرینش است نه زایش - او موجودات را می آفریند یعنی از نیستی به هستی می آورد نه آنکه خود زاید (لم یلد) نقش فرزند داشتن و فرزند بودن از خدا - (تقی شرک - لم یلد) اعتقاد کسانی مانند مسیحیت که در سبت و مشرکان را که برای خدا فرزند قابل بودند رد کرده است - ولم یولد نیز می گوید خداوند علی ندارد و از چیزی بوجود نیامده است
ولم یکن له کفو احد ④	نه هیچ کس مثل و همتای اوست	«کفو» به معنای سبب، مانند و نظیر و هم طراز است - خداوند هیچ همتایی ندارد - بیانگر اصل توحید و بی همتای خداوند است

* رابطة علت و معلولی :

الله الصمد (علت) ← لم یلد ولم یولد (معلول)
 الله الصمد (علت) ← ولم یکن له کفو احد (معلول)

* ارتباط معنایی و مفهومی :

- آیات « قل هو الله احد » و « ولم یکن له کفو احد » هر دو بیانگر اصل توحید است
 - این دو آیه با آیه « هو الواحد القهار » اولیای مقدر است ارتباط مفهومی دارد
 - آیه « الله الصمد » و آیه « والله هو العتی الحمید » هر دو بیانگر بی نیازی خداوند است

⑤ قسمت ب) تدریس قرآن (۱)

ب) با توجیه به آیه ۱۶ سوره رعد به سوالات زیر پاسخ دهید :

آیه	ترجمه	بیا
قل من رب السموات والارض قل الله	گو بگو پروردگار آسمان ها و زمین کیست گو خدا	با توحید و توحید است آیه «خطاب به پیامبر است و با شیخ پیامبر است
قل انا خذتم من دونه اولیاد	گو آیا غیر از او سرپرستانی گرفته اید	با تشریح در روایت اخذتم = بیانگر شرک در عبادت و عمل است (دین)
کاملون لا تقسم نعمنا ولا ضرا	حتی اختیار سود و زیان خود ندارند	با تشریح اعتباری است هاد در رساندن سود و زیان من نمی تواند سرپرست و ولی باشد
قل هل سئوی الاعمی والبصیر	گو آیا نابینا و بینا برابر است	با تشریح بصیرت و بینایی و پرهیز از غفلت لازمه توحید است
ام هل سئوی الظلمات والنور	آیا تاریکی ها و روشنایی برابرند	با تشریح لزوم تمسک به نور توحید و دوری از تاریکی است «ارتباط با «الله نور السموات والارض» است
ام جعلوا لله شركاء خلقتوا کفله	یا آنها شرک حجابی برای خدا قرار دادند مثل خداوند مخلوقی	با تشریح شرک در خالقیت
کفلهم قسما بالخلق علیهم	آن شرکبان هم مثل خداوند مخلوقی خلق کرده اند و خلقت را از او منتزعه است	با تشریح یعنی داشتن آفرینش مخلوقات الهی با مصنوعات بشری = علت گرفتاری آنها به شرک خالقیت است
قل الله خالق کل شی	گو خالق همه چیز خداست	توحید در خالقیت و خداوند تنها خالق و هستی بخش جهان است
وهو الواحد القهار	و او یگانه مقتدر است	با تشریح اصل توحید و یگانگی ذات خداوند و اقتدار او و بیانگر هفته مراتب توحید

★ با توجیه به آیات بالا عبارات های زیر تکمیل می شود :

- ۱- کسی را می توانیم به عنوان ولی در سرپرست خود انتخاب کنیم که خالق جهان است
- ۲- کسی که اختیار سود و زیان خود را ندارد نمی تواند ولی و سرپرست مردم باشد
- ۳- در همه صورت جا داشت که مردم در اعتقاد به توحید در شک بیفتند؟ اگر آنچنان که
**مشرکان شرک خدا را می دهند هم چون خدا مخلوقی خلق کرده بود در این صورت
 جا داشت که انسان به شک بیفتد و به خدا یان بدین معتقد شود**

⑦ توحید و رضی براتب آن :

معنا و مفهوم توحید : توحید به معنای اعتقاد به خدای یگانه است یعنی خدای هماست و شرکی ندارد

(توحید : اعتقاد به خدای یگانه ، بی همای ، بی شریک است)

* پیامبر ۱۹ ، از همان آغاز رسالت خود از مشرکان می خواست :

یا کفین حمله می «لا اله الا الله» دست از شرک و بت پرستی بردارند و به خدای یگانه ایمان آورند

آثار گفتن «لا اله الا الله» (توحید) در زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان :

[الف] : تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می شود .

[ب] : دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می گشت .

[ج] : در زمره (گروه) برادران و خواهران دینی قرار می گرفت

• بنابراین جمله «لا اله الا الله» صرفاً یک شعار نبوده (لفظی و ظاهری نیست) بلکه التزام به آن

(اعلی) همه زندگی فرد تازه مسلمان را در رابطه با خدا ، خود ، خانواده ، اجتماع و دیگر مخلوقات تغییر می داد

* مصداق و نمونه التزام به توحید و تأثیر آن در تغییر زندگی :

معنوان مثال می توانیم از حضرت ابی طالب " یاد کنیم که در حضور « نجاشی » پادشاه حبشه «

این تغییر و صفت را انبئو توصیف کرد :

* توصیف ویژگی های دوران جاهلیت : « ما تبتلا قومی بودیم جاهل ، بت می پرستیدیم ، سرداری خوردم ، رنگب رستی های شدیم ، سینه خوی از نری را قطع می کردیم ، بی پناه را پناه می دادیم . و قوی ضعیف را می بلعد .

* این چنین بودیم که خداوند از میان ما پیامبری مبعوث فرمود که خانواده اش را پرستیدیم و به صداقت و امانتداری و عفتش ایمان داریم

* پیامبر ، ما را به خدا فرخواند که او را یگانه بدانیم که عبادت کنیم و آنچه را که خود در میان ما می پرستیدیم کنار بگذاریم ، چیزی را شریک او قرار ندهیم ، او ما را به عدل ، احسان ، راستی ، درستی ، امانت داری ، رستگاری نسبت به خویشان و هماینان دعوت کرد و از خوردن مال بیگانه و ارتکاب فحشا و منکر و دروغ نهی کرد و دستور داد نماز را بپا داریم ، زکات بپردازیم ، ماه رمضان را روزه بگیریم و مانند او با صدق کرده و به او ایمان آوریم و از او پیروی کردیم .

① توحید و یگانگی خداوند برائی دارد که عبارتند از:

- ۱- توحید در خالقیت
- ۲- توحید در مالکیت
- ۳- توحید در ولایت
- ۴- توحید در ربوبیت

② **توحید در خالقیت:**

توحید در خالقیت عبارت از این است که معتقد باشیم تنها «مبداء» و «خالق» جهان خداست، موجودات همه «مخلوق» هستند و در کار «آفرینش» شریک و همپایی ندارند.

★ آیه: الذی خالق کل شیء ترجمه: خدا آفریننده هر چیزی است
پیام: بیانگر توحید در خالقیت است

واژه‌های: خالق، خلق، مبداء، آفریننده، آفرینش، تک‌اصل، سرچشمه، خویشاوندان، بی‌شکرتوحید خالقیت، هستی‌بخش، وجود مستقل، فاطر، منشاء، انشاء، از او، پیدایش، هستی‌بخش

★ سوال: چرا خداوند تنها خالق جهان است؟ (دلایل رد شرک خالقیت)

پاسخ با ذکر ۲ دلیل یاد معنا:

دلیل اول: این تصور که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالق بخشی از جهان اندویاب (باهمکاری یکدیگر) این جهان را آفریده‌اند. در هر دو مورد الف و ب هر یک از خدایان «موجود و ناقص» هستند پس به تنهایی نمی‌توانند کل جهان را خلق کنند

دلیل دوم: هر یک از خدایان مذکور؛ الف) یا کمالاتی دارند که دیگری آن کمالات را ندارد

ب) یا عین هم هستند که در هر چند خدا نیستند. چنین خدایان ناقص خود نیازمندند که هر یک از آنها خالق کامل وی نیاز احتیاج دارد که نیازش را بر طرف کند

★ پس تصور چند خدایی صحیح نیست و خطای واحد آفریننده و خالق جهان است

③ **توحید در مالکیت:**

مفهوم توحید در مالکیت: هر کس که چیزی را بپدید آورد (خلق کند) مالک آن است.

علت: - از آنجا که خداوند تنها خالق جهان است (توحید در خالقیت) معلول پس تنها مالک آن نیز هست. (توحید در مالکیت)

★ نکته: توحید در خالقیت علت توحید در مالکیت است [توحید در مالکیت معلول توحید در خالقیت است]

آیه: قل اللهم مالک الیک - تؤتی الملك من تشاء وترفع الیک من تشاء
ترجمه: ای مگر ایها الحکومت از آن تو است - آن را به هر کس خواهی و هر کس که خواهی می‌گیری
پیام: (توحید در مالکیت) مالکیت انحصاری خداوند

ارتباط معنایی و مفهومی:

«تَوَتَّى الْمَلِكُ مِنْ تَسَادٍ» به هر کس که بخردن در محسبی با آیات زیر ارتباط معنایی دارد

- درس ۹ یازدهم: «ولقد كتبنا فی الزبور بعد الذکر ان الارض لربها عباری الصالحون»

- درس ۹ یازدهم: وعد الله الذین وامنوا منکم و عملوا الصالحات لندخلنهم فی الارض

- درس ۹ یازدهم: نردان فمن علی الذین استضعفوا فی الارض و جعلهم ائمه و جعلهم الوارثین

در آیات فوق زندگیان صالح خداوند، اهل ایمان و عمل صالح، متضعفین حدیث عبارت توتی الملک من تساد هر باشند

★ واژه طی «لایم، از آن، مال، برای» بیانگر توحید بما لکبت است

① ۳ توحید و ولایت:

هر کس مالک چیزی باشد حق تصرف و تعبیر در آن چیز را دارد (توحید و ولایت) مفهوم توحید و ولایت: *(توحید ما لکبت)*

اما دیگران بدون اجازه وی نمی تواند در آن تصرف یا از آن استفاده کند

به این حق تصرف ولایت و سرپرستی می گویند

★ *حینئذ لکنه*: یعنی ولایت: حکومت، سرپرستی و حق تصرف است

۱- ولی مطلق خداست ۲- پیامبران ۳ امامان

۴- در زمان غیبت ولی فقیه و ابدال قرابط *توحید و ولایت* *علیه* *توحید و ولایت* *معدول* *توحید و ولایت* *است*

ترجمه: آنچه وی (سرپرستی) جز او ندارند و او در فرمانروایی خویش کسی را شریک نمی سازد پیام: آیه بیانگر توحید و ولایت است و انحصار ولایت بر موجودات خدا و شریک ندانستن خدا در ولایت بر مخلوقات - نفس ولایت متعلق انسانهاست -

★ ارتباط معنایی:

معنی من دونه = غیر خدا = طاغوت است، نیز سر ولایت الهی و نیز فرستادن

حاکمیت طاغوت یکی از دلایل نیازمندی جامعه اسلام به حکومت و ولایت است - (درس ۴ سال یازدهم) - درس ۹ دوازدهم: یکبار معیارهای عقیدت اسلامی نیز سر ولایت الهی و تقی طاغوت است

★ واژه طی مترادف با توحید و ولایت: ولی، حکم، حاکم، حکومت = فرمانروایی، فرمانروا سرپرستی، حق تصرف، حکم فرما، مالک (فوق مقدس و بلند = ملک مقدر)

★ از آنجا که خداوند تنها مالک جهان است (توحید مالکیت) متناولی و سرپرست جهان نیز هست (توحید ولایت) و مخلوقات (برابرت و ولایت) خیزه اذن بر اجازه ارضی که است در جهان تصرف کنند

- همین اذنی (اذن حق تصرف در جهان) به معنای واگذاری و ولایت خداوند به دیگری نیست بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است.

- اگر خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان ها معرفی می کند، بدین معناست که انسان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان هایش قرار داده است.

★ ارتباط معنایی:

- درس ۵ یازدهم آیه ولایت: «انا ولینکم الله ورسوله والذین امنوا الذین یقیمون الصلوة و یؤتون الزکوة و هم را کفون - در این آیه ولایت را منحصر خدا و رسولش و کسانی که در حقیقت نماز و در حال رکوع زکوة می دهند (حضرت علی (ع) و اولاد او) است.

درس ۸ یازدهم در حدیث سلسله الذهب امام رضا (ع) بشرطها و شروطها و انا من شرطها شرط توحید را ولایت خورش (امام) را که همان ولایت خداست بیان نمودند -

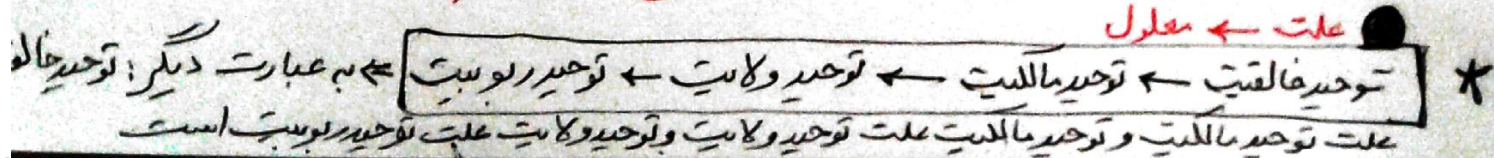
④ ۴ توحید ربوبیت

★ واژه «رب» در قرآن: الف) از اهمیت فراوانی برخوردار است
 ب) بعد از واژه «الله» بیشترین فراوانی را در میان اسما الهی دارد
 ج) بیش از ۹۰۰ بار در قرآن آمده است
 د) عبارت «رب العالمین» بیش از ۴۰ بار در قرآن تکرار شده است

★ مفهوم توحید ربوبیت: «رب» به معنای «مالک» و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست.

★ هرکس که «خالق» (توحید خالقیت) و مالک (توحید مالکیت) و ولی (توحید ولایت) چیزی باشد می تواند آن را تدبیر کرده و پرورش دهد (توحید ربوبیت)

★ از آنجا که خداوند تنها خالق (توحید خالقیت)، مالک (توحید مالکیت)، ولی جهان (توحید ولایت) است پس تنها رب هستی (توحید ربوبیت) نیز می باشد اوست که جهان را اداره می کند (توحید ربوبیت) و آن را به سوی مقصدی که برایش تعیین فرموده هدایت می نماید و به پیش می برد (توحید ربوبیت)

* واژه های مترادف با توحید ربوبیت : رب ، تدبیر ، پرورش ، اداره ، هدایت و انواع آن ، مقصد ، باغبان ، مدر ، مدیر ، حکمت ، پروردگار ، نگهبان ، دخالت در امور ، برآوردن حاجات ، حل مشکلات ، شفا دادن ، زارع ،

* به طور کلی : هر کاری که بیا نگر کار خدا باشد (بجز خالقیت) = توحید ربوبیت است مثل : فعال له اسیاء - لقد کرمتنا - بعثنا -

* توحید در ربوبیت و تدبیر انسان : (تدبیر انسان به اذن و حکمت تدبیر خداست)

الف) الیه توحید در ربوبیت بدان معنا نیست که :

موجودات مخصوص انسان **تدرت تدبیر زرار** مثلاً باغبانی که زحمت می کشد و به پرورش درختان اقدام می کند ، رشد این درختان نتیجه تدبیر اوست بلکه توحید ربوبیت بدین معنات که :

- این باغبان و تدبیرش همه از آن خدا و حکمت تدبیر اویند مثلاً

ب) **بکران کسا و زرع** وقتی خود را با دیگران **بمعنی کسانی که در کسوت زمین او دخالت ندارند** از هم می بیند ، این زراعت حاصل دست خج خودش است

مقاصد کسا و زراعت

ج) **یا خذ** : وقتی رابطه خود را با خدا مقاصد می کند ما می بیند که هم خودش و هم توانش از آن خداست و کسوت و زرع او بر اساس استعدادی که خداوند در آن قرار داده رشد کرده و محصول داده است :

نتیجه : کسا و زرع در می باید که زارع حقیقی و پرورش دهنده اصلی زراعت او خداست (توحید ربوبیت) و باید شکر گزار باشد (توحید در عبادت) - **آیه الحمد لله رب العالمین** ، ستاین مخصوص خداست که پروردگار عالمیان است ، بیا نگر کسوته فوق است .

<p>قیل انما ذریب خیر خدا (قیل شکر ربوبیت) مناطباته ، بیا میر ، که خداوند بیا میری گوید : بم مشرکان کفورا قیل انما ذریب : پرورد قاطع یا مستتران و مشرکان است توحید ربوبیت : ربوبیت همه چیز توسط خدا</p>	<p>آیه و ترجمه * قل انما ذریب انبغی رباً ترجمه بگو : آیف خذ پروردگاری را بطلیم و هو رب کل شی ترجمه در حالی که او پروردگار همه چیز است</p>
--	--

ارتباط معنایی : تمام آیاتی که با واژه **رب العالمین** اشاره دارند با آیه فوق ارتباط معنایی دارند . مانند : **قل من رب السموات و الارض قل الله** - ان الله ربی و ربکم فاعبوه

آیات زیر بیا نگر توحید ربوبیت است : - انما هدیناه السبل که هدایت انسان توسط خداوند دارد (درس ۲۲ ل ۵) - **اهدنا الصراط المستقیم** - درس ۱۰ ادم - **قد جاهدکم نصبا ثم من ربکم**

آیه " کل یوم هو فی شان " درس ۱ درازدم

آیه " ان الله معک السموات والارض ان تزولا " درس ۵ درازدم

آیه " والذین جاهدوا فینا لخصنهم سلیمان " درس ۶ درازدم

آیه " فما مال الذین امنوا بالله واعصوا به فسیخلم فی رحمة منه وفصل وهدیم الیه صراطاً مستقیماً " درس ۷ درازدم

آیه نکتة مهم : بالتوجه به مفاهیم ارتباط طولی و عرضی

وقتی می گوئیم انسان و تدبیرش همه برای خدا و حکمت تدبیر او است منظور از حکمت تدبیر خدا بودن در " طول " تدبیر الهی است.

وقتی می گوئیم تدبیر انسان در کنار و یا در عرض ربوبیت الهی است و یا انسان بطور مستقل امور را تدبیر می کند گرفتار شرک ربوبیت شده ایم.

مقصود از " در طول ربوبیت الهی " این است که انسان همه نیروها و توان و وجودش را از خدا گرفته و یا اراده خداوند قادر به تدبیر است

منظور از " در عرض ربوبیت الهی " این است که انسان در کنار، مستقل از خدا و یا علاوه بر خدا و نیروی خود قدرت تدبیر در نظر بگیرد.

۱۳) شرک و مراتب آن :

شرک نقطه مقابل توحید است

شرک به معنای شریک قرار دادن برای خداست

هر کس که معتقد باشد خداوند شریک دارد مشرک به حساب می آید و بالقرن طمعه لا اله الا الله از رویه مشرکین خارج

شرک مانند توحید مراتبی (درجاتی) دارد که مناسب با درجات توحید هم برخی از آنها می پردازیم :

نکته مهم

شرک زمانی اتفاق می افتد که ما (الف) در کنار خدا - (ب) علاوه بر خدا ج (ج) مستقل از خدا (د) هم سطح خدا (ه) هم عرض خدا و (و) شریک خدا (ز) هم نای خدای ج، مانند خدا

موجودی را قرار دهد

۱- شرکت در خالصت: اگر کسی معتقد باشد که این جهان را خدا خلق آفریده اند گرفتار شرک در خالصت شده است آیه لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لِلشَّرْكَاءِ مَخْلَقًا كَمَا خَلَقَ "باید شرک در خالصت است"

۲- شرکت در مالکیت: عبارت است از اینکه علاوه بر خدا و در کنار او، دیگران هم مالک محسوب شوند. اعتقاد همان هستند. اگر کسی معتقد به شرک در خالصت باشد (غلط) معتقد به شرک در مالکیت نیز خواهد بود. اگر مالکیت را بر مخلوقات را در کنار مالکیت خداوند بدانیم، گرفتار شرک در مالکیت شده اما اگر در طول و پس از مالکیت خدا بدانیم باز خود منافاتی ندارد.

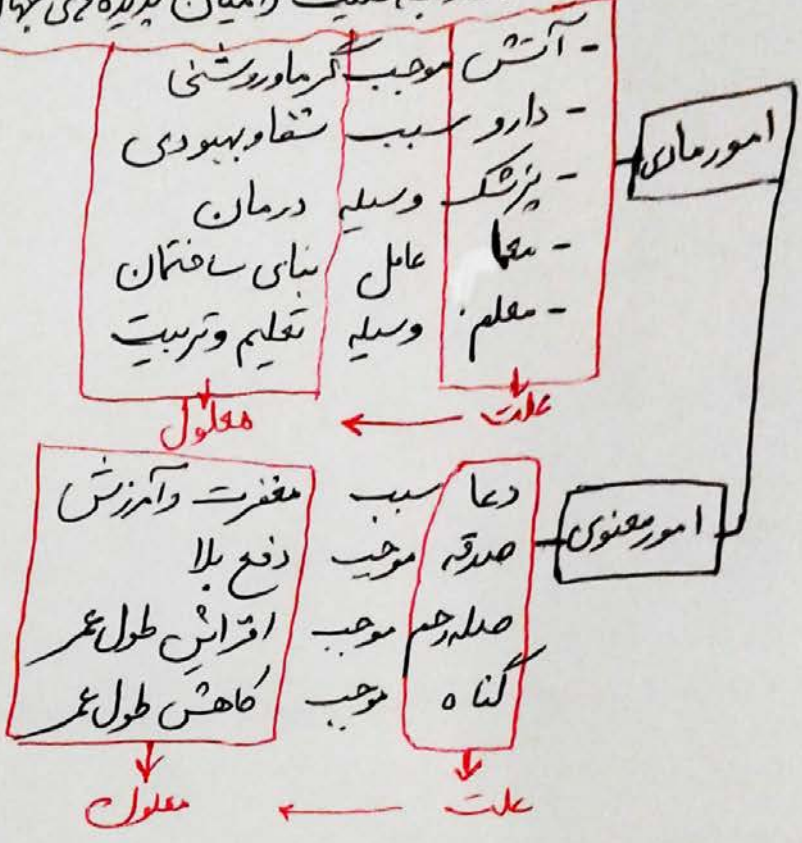
۳- شرکت در ولایت: عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خدا، دیگران نیز هستند که سرپرستی جهان را بر عهده دارند و خودشان حق تعریف در جهان را دارا می باشند. آیه قُلْ إِنَّمَا قُلُوبُنَا لَدَيْهِ يَسْمَعُ سِرًّا وَ يَخْفَىٰ سِرًّا "هر چه در دل ما است او می شنود". کسی که اختیار سود و زیان خود را ندارد نمی تواند به عنوان ولی و سرپرست انتخاب شود. آیه وَمَا يَتَخَذُونَ الْإِنْسَانَ إِلَّا هُجْرًا "درین ۴ بارزدهم: به کس اشاره می کند که ولی و سرپرست خود را طاغوت قرار داده اند".

۴- شرکت در ربوبیت: عبارت است از اینکه علاوه بر خداوند در کنار او، دیگران نیز هستند که تدبیر امور موجودات را بر عهده دارند. اگر کسی در کنار ربوبیت الهی، برای خود یا سایر فرشتگان حساب جداگانه باز کند و آن کند که کسی می تواند مستقل از خداوند، امور را تدبیر کند گرفتار شرک در ربوبیت شده است. آیه وَمَا يَتَخَذُونَ الْإِنْسَانَ إِلَّا هُجْرًا در ۳ بارزدهم با اشاره به "انارکم الاعلی" که از سوی فرشتگان بیان شده است که خود را پروردگار بزرگ مردم معرفی می کردند. چهار شرک در ربوبیت شده است.

طرح چند سوال:

الف) امرز توحید و شرک کجاست؟
 ب) آیا اگر کسی بزنگه وسیله درمان و بهبودی بیماری بداند شرک است؟
 ج) آیا اگر از غیر خدا کسی کمک بخواهد گرفتار شرک شده است؟
 د) آیا اگر کسی دعا را وسیله جلب مغفرت الهی و صدقه را وسیله دفع بلا بداند شرک است؟
 * در پاسخ به همه سوالات خون می گوینم:

اولاً: خداوند رابطه علیت را میان پدیده های جهان حاکم کرده است. مثلاً:

- همه این روابط توسط خود خداوند طراحی شده و به اذن و اراده او صورت می گیرد
 - بنابراین: کسی که برای آموختن نزد معلم می رود
 کسی که برای درمان به بزنگه مراجعه می کند

- نه تنها معلم و بزنگه را شرکت خداوند قرار نداده بلکه قانون الهی عمل کرده است
ثانیاً: همان گونه که درخواست از زنگ برای درمان بیماری با توحید منافی ندارد

- درخواست از اولیا و الهی به واسطه اسباب غیر مادی و با اذن خداوند منافی
 با توحید ندارد
 - بزنگه بواسطه استفاده از اسباب مادی با اذن خداوند کار را انجام می دهند

* عقیده به توانایی پدید آمدن اولیا در دین در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) هم مشروع شرک است؟

- وقتی موجب شرک است که: این توانایی ها را از خود آنها، مستقل از خدا بدانیم

- اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و انجام آن را با درخواست

اولیاء از خداوند بپوشانیم خدا بدانیم عن توحید است

- این کار مانند اثر شفا بخشی داروست که خداوند به آن بخشیده است

این توانایی تنها به زمان حیات دنیوی پیامبر اکرم اختصاص ندارد پس از رحلت ایشان نیز استمرار دارد

- به عبارت دیگر روح مطهر حضرت پس از رحلت زنده است و می تواند انسان ها یاری رساند

(۲) اگر ما از رسول خدا چیزی درخواست می کنیم در خواست از جسم ایشان نیست بلکه از حقیقت روحانی و معنوی ایشان است

(۳) در سال ۴۰ هجری در مدینه یاربری رسانده شد و پیامبر و امام معصوم به مردم «ولایت معنوی» است ایما الرئیس از بیرون مادرش یا هر موسمی نخواهد که برای سعادت معنوی او دعا کند و معنی درخواستی شرک آلود است !!

تذکره

(۱۵) یک تفکر غلط و آثار سود آن: (تکفیری ها)

- هیچ گروهی از مسلمانان غیر از جریانی که امروزه به «تکفیری ها» مشهور شده اند چنین درخواستی را شرک آلود نمی دانند

- جریان تکفیری در سال های اخیر برخی از جوامع و کشورهای اسلام را رفتار خود کرده است

اثرات سود این تفکر (۱) بران این جریان فکری تقسیم و غیر عقلانی با تفکر غلطی که در باره توحید و شرک دارند: هر مسلمانی را که مانند آنها نمی اندیشند «شرک و کافر» می خوانند

(۲) نگاه کسین او را واجب می آرند و متأسفانه این جریان بزرگترین ضربه را به اسلام وارد کرده است تفکر برخی از مردم جهان از اندیشه عقاید نادرست این جریان عبارتند از:

(۱) توسل به پیامبر و معصومین شرک است

(۲) طلب دعا و شفیع قرار دادن دیگران برای اینکه خدا

انسان را بخشد شرک است

(۳) هم چنین معتقدند که این گونه افکار کاملاً هتک و ملامت

محسوب نمی شوند

۱۹ ذکر غمخیزه‌هایی از توسل در قرآن کریم:

قرآن کریم نقل می‌کند: ۱ فرزندان یعقوب از پدرشان درخواست کردند که برای آنها طلب آرزویش کند و یعقوب نیز به آنان وعده داد

۲ استغفار پیامبر در حق منافقان مؤثر نیست ، اما در مورد دیگران مؤثر است

- در تاریخ آمده است که مسلمانان در زمان پیامبر برای درخواست دعا نزد آن حضرت می‌آمدند و پس از رحلت ایشان نیز کفار و قریشیان می‌رفتند و یا از دور درخواست خود را مطرح می‌کردند

۱۷ چند نکته تکمیلی:

۱- قرآن کریم بارها تأثیر داشتن موجودات گوناگون را در عالم یادآوری کرده است

مثلاً: الاذرعسل برای مردم نفاست.

ب- از زبان حضرت عیسی (ع) فرموده: من برایتان از خاک پرندگی می‌سازم

و در آن می‌دمم و آن خاک به اذن خدا پرندگی می‌شود

نکته: برای قبول توحید در ربوبیت ضرورتی ندارد که هرگونه اثر را از اسباب و یا انسان‌ها سلب کنیم

- می‌توانیم با قبول اثر مخلوقات این اثر را از خدا بیاوریم (در طول) نه مستعمل و یا نیاز از خدا

- خداوند برای شناختی (قطعی) راه که همان دارو باشد و وارد شده است بلکه فراتر از راه کمی مادی ، راه کمی معنوی هم وارد شده است

نکته مهم

- اولی و الهی هم که مراحلی کمال و سبزی را پیچیده ازده و سلیم و طریق این شناختی هستند (راه معنوی)

- طلب شفا از خداوند و دعا درگاه او شده ابطی دارد که مهم‌ترین آن اخلاص به هنگام دعا و تقاضای قلبی است

نکته

- انسان موجودی داری مصرف می‌کند و شفا می‌یابد (راه مادی) در همان حال تو هم دارد که این اثر جنبی را خداوند به آن دارو عنایت کرده است (توحید ربوبیت)

- از این رو از خداوند سپاسگزاری می‌کنند (توحید علی و توحید در عبارت) هم اگر انسان شکر می‌کند و هم شکر گزار خداوند است به همین جهت

امام رضا (ع) فرموده اند:

من لم یسکر النعم من المظرفین ، لم یسکر الله عزوجل

- ترجمه: هر کس در مقابل خوبی مردم شکر نکند ، از خدای عزوجل شکر نگرفته است

۲ نظام خلقت مبتنی بر حق است :

علت - آنان که با ایمان و عمل صالح و پیروی از صراط مستقیم مراحل کمال را می پیمایند و به قرب الهی می رسند :

معلول - پاداش های دریافت می کنند که کرامات و عنایات به

- عده ای که منکر این کرامات هستند ، تقاضای میان وجود مقدس این بزرگواران برای معصومین

با آنان های معصومین و یا انضامی سرور دگنکار نمی بینند .

- نظام خلقت مبتنی بر حق است هر انسانی که در مسیر بندگی پس رود در پیگاه خداوند منزلی می یابد و قدرتی می یابد که برتر از قدرت های طبیعی است و این

قرآنی خرد قافون سندی الهی و زیبای نظام هستی است در قرآن کرم می خوانیم :
- وزیر سلیمان ، آصف بن برخیا ، در یک لحظه تحت بلقیس (ملکه حبش) را از مانی طولانی منتقل می کنند

نمونه :

- اینها نشان دهنده آن است که انسان با طی مراتب بندگی می تواند به اذن خداوند به چنین توانایی هایی در عالم هستی برسد (ولایت معنوی)